

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	na dom dostavljen:	na dom dostavljen:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90	na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vsek dan svojo izjavo in nedeljo in praznika.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Poznamo štampiljka velja 10 vinarjev.
Na pisarna naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:	za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—	celo leto naprej K 35—
pol leta 13—	pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Bitka pri reki Strwac še traja. — Pri Starem Samboru je naša armada zavzela dve važni sovražni poziciji. — 3400 Rusov vjetih. — Sprednje naše čete v Černovicah. — Boji ob kanalu Yser se nadaljujejo. — Francozje so se nmaknili izpred Lille. — Pred Varšavo in na Poljskem včeraj ni bilo bojev.

NAŠE PRODIRANJE PRI STAREM SAMBORU IN STARASOLU. — 3400 RUSOV VJETIH. — NAŠE SPREDNJE ČETE SO ODKORAKALE V ČRNOVICE.

Dunaj, 22. oktobra. (Kor. urad.) Uradno poročajo z dne 22. oktobra popoldne. V bitki na obeh straneh reke Strwac se je nam posrečilo tudi v prostoru južno od te reke z napadom napredovati. Na obvladajoči trigonometrični višini 668, jugovzhodno od Starega Samboru smo zavzeli dve druga za drugo ležeči obrambni sovražnikovi postojanki. Severozapadno od imenovanega kraja se je pomaknila naša bojna četa bližje k cesti v Starasol.

Po dosedanjih poročilih smo v zadnjih bojih vjeli 3400 Rusov, med temi 25 častnikov in uplenili 15 strojnih pušk.

V Črnovice so vkorakale naše sprednje čete.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Hrabri in odločilni nastop tretjega armadnega zbora pred Przemyslom.

Kakor se naknadno iz Przemysla javlja, je imel 3. armadni zbor tudi priliko, v neki težavni situaciji nele hrabro, temveč tudi odločilno nastopiti. Pri Radimnu se je zapletla dne

8. oktobra ena honvedska divizija na severni fronti v boj z mnogo močnejšimi sovražnimi četami, ki so naskakovale čez Malkovice. Situacija je postajala na tej točki že jako kočljiva in v pogibelji ni bila le naša honvedska divizija, temveč še večji interesi. V tem trenutku so udarile iz zapada z vso silo čete III. zbora na sovražnika. Po ljutem boju je naš domači zbor rešil honvedsko divizijo ter zavzel tako važne ruske pozicije, da so se morali Rusi s severozapadne trdnjavske fronte sploh umakniti. Šli so nazaj čez Radimno na vzhodni breg reke San.

Moč avstrijske artilerije.

»Vossische Zeitung« poroča: Ruski vjetniki, ki so prišli v zadnjih bojih v avstrijsko vietništvo, poročajo o strašnem učinku avstrijske artilerije ter pravijo, da so Rusi v zadnjih bojih izgubili nad 1000 topov. List dostavlja: Velike izgube na vjetih in na topovih dajo trdno upati, da bo odpora sila ruske vojske pustila in da bodo Avstriji in Nemci v kratkem izvojevali odločilno zmago.

Odlikovanja.

Dunaj, 22. oktobra. (Kor. urad.) »Armeeverordnungsblatt« priobčuje številna odlikovanja kot priznanje

posebne hrabrosti pred sovražnikom med njimi red železne krone I. reda z vojno dekoracijo poveljniku XV. armadnega zbora generalu infanterije pl. Applu, poveljniku XIII. armadnega zbora generalu infanterije baronu Rhemenu in poveljniku XVI. armadnega zbora fzm. Wurmu.

RUSKA POMOČ ZA SRBIJO.

Sofijski listi poročajo, da je odšlo pod močnim varstvom 15 grških vlakov z živili preko Koprivlje in Skopja v Srbijo in da je prišlo več ruskih ladij s 3000 vojakov, 70 topovi in municijo mimo bolgarskega pristanišča Svištova na poti v Srbijo.

Novi vpoklici v Srbiji.

Solun, 22. oktobra. (Kor. urad.) Vsed svojih težkih izgub, namerava Srbija razpisati nove nabore do 15. leta.

VELIKA BITKA PROTI RUSIJI.

»Neue Freie Presse« priobčuje od svojega vojnega poročevalca tole poročilo: Boji pri Przemyslu-Hermanovicah se nadaljujejo z vso silo. Zdi se, da so dobili Rusi iz Lvova ojačenja in da se na vso moč trudijo, zavzeti višino Magiera, ki so jo bili dne 17. oktobra izgubili. Preteklo noč in danes (21. oktobra) med 6. in 8. zjutraj, je artilerija posebno močno poslegla vmes tudi s težkimi baterijami na jugovzhodu. Bolcanski strelci so z veliko hrabrostjo naskakovali. Semi so rešili nalogo, ki so jo imeli trije polki. Vse pričakuje z zupanjem izida bojev. Kdaj pa bodo boji končani, se še ne da reči.

Krakovska »Nowa Reforma« poroča, da delajo tehnični oddelki ruskih čet dan in noč na utrjevanju Lvova. Moško prebivalstvo Lvova mora prisiljeno delati pri utrdbah. Odkar je bil Przemysl osvoboden od avstrijskih čet, so Rusi posadko v Lvopomnožili za 70.000 mož. Rusi hočejo mesto za vsako ceno držati.

Poslanec Nikolaj Wassilko je dobil včeraj dopoldne od bukovskega deželnega predsednika grofa Merana to - le brzojavko: »Rusi so Črnovice zapustili, naše čete so mesto zasedle. — Grof Meran.« — Naše čete

so zasedle Črnovice brez boja. V mestu vlada silno navdušenje. S hiš vihro zastave. Grof Meran je dal razdeliti 500.000 kron med stradaljoče prebivalstvo.

Stockholmski »Tageblatt« poroča iz Petrograda: Car je dal ukaz, s katerim se sklicuje v vseh ruskih gubernijah črna vojska.

O obleganju Przemysla, poročajo od tam še te - le podrobnosti: Dne 22. septembra je bil ruski obroč okrog Przemysla sklenjen. Ko se je odpeljal zadnji vlak, so naši pretrgali vse zveze, da bi onemogočili sovražniku približanje. Dokler je stalo naše vojaštvo še v bližini, je bila v prometu samo proga Przemysl-Sanok in tudi poštni promet je še funkcioniral, in sicer na avtomobilih. Ko pa se je naše vojaštvo iz strateških razlogov umaknilo, je bilo mesto odrezano od vsega sveta. — Zadnji Lvovski listi so dohajali še 2. septembra, zadnji krakovski še do 19. septembra. Ko je kakih 30.000 ljudi zapustilo Przemysl, se je zdelo, da je mesto popolnoma zapuščeno od civilnega prebivalstva. Trgovine so bile zaprte, šole zaprte in vojaške oblasti so omejele tudi občevarje civilnih oseb.

V soboto, dne 17. oktobra je dospel na vojaški kolodvor v Moabitu pri Berlinu prvi avstrijski sanitetni vlak s 150 težko ranjenimi nemškimi vojakov. Med njimi je bilo 30 častnikov. Vlak je dospel od Radoma in je stal pod vodstvom kneza Frana Liechtensteina. Vlak je imel 15 bolniških vozov, jedilni voz, osebni voz, skladiški voz in voz za drugo opremo.

BOJI OB KANALU YSER SE TRAJAJO. — FRANCOZI SE SEVERNO-ZAPADNO IN ZAPADNO OD LILLA POČASI UMKAJO. — RUSI SE UMKAJO PROTI OSOWIECU. — PRI VARŠAVI IN NA POLJSKEM VLADA PO NEODLOČENIH BORBAH ZADNJIH DNI MIR.

Berolin, 22. oktobra. (Kor. ur.) Poročilo Wolfiovega urada. — Veliki glavni stan dne 22. oktobra popoldne. Boji ob kanalu Yser še trajajo. Enajst angleških vojnih ladij je pod-

piralo sovražno artiljerijo. Vzhodno od Dixmuidena smo sovražnika potisnili nazaj. Tudi v smeri proti Ypresu so naše čete uspešno prodrele. Boji severozapadno in zapadno od Lilla so bili zelo ljuti. Sovražnik pa se je na vsi črti polagoma umaknil. Odbili smo silne napade iz smeri Toula proti višinam južno Thiaucourta s težkimi izgubami za Francoze.

Nesporno je dognano, da so belgijske oblasti le s trdom pregovornile angleškega admirala, ki je poveleval brodovju pred Ostendo, da ni bombardiral mesta.

Na severnovzhodnem bojišču zasledujejo deli naših čet umikajočega se sovražnika v smeri proti Osowiecu. Več sto vjetnikov in strojnih pušk je prišlo v naše roke.

Pri Varšavi in na Poljskem se včeraj po neodločenih borbah zadnjih dni niso vršili nobeni boji. Razmere se tamkaj nahajajo šele v razvoju.

Francozi v Rousselaere. — Krvavi boji v mestnih ulicah.

Amsterdam, 22. oktobra. (Kor. urad.) »Telegraaf« javlja iz Sluisa 21. t. m.: Pretekli teden je zasedlo 40.900 Nemcev mesto Rousselaere v zapadni Flandriji. Ti so odšli, da ojačijo nemške čete pri Nieuportu in Dixmuidenu ter so pustili v mestu le posadko 100 mož. Že drugo jutro pa je prispelo iz Yperna 200 francoskih dragoncev, ki so pregnali Nemce po dolgotrajnem boju iz mesta. Zvečer je prispelo nekoliko tisoč Francozov, ki so mesto zasedli, napravili na ulicah barikade ter postavili v okolici topove. V ponedeljek zjutraj pa so se približale nemške čete iz Genta in Brigge ter postavile baterije pri Hoogdele, Ardye in Iseghen. Nemške pozicije so bile prav dobre, zlasti ona v Hoogdele, ki leži kakih 80 m nad mestom Rousselaere. Med predstražami se je skoraj razvil boj. Nato je pričela streljati francoska artilerija. Nemci so obstreljevali mesto, nemška infanterija je pričela prodirati. Končno se je Nemcem posrečilo udreti v mesto. Razvil se je ljut popularni boj. Francozi so se morali umakniti, storili pa so to v dobrem redu. Odšli so do Ost - Nieuwerkerke 5 km od mesta. Nemci so zasedli Rousselaere ter požgali celo ulico, da

LISTEK.

Skrivnostni potnik.

Spisal M. Leblanc.
(Konec.)

Delivet mi je dejal:

»To je ekspresni vlak, ki se ne vstavi prej kakor v Montérolier-Buchy v devetnajstih minutah. Če ne dospemo tja pred Arsènom Lupinom, tedaj se more ta odpeljati dalje proti Amiensu, more pa tudi prestopiti na progo v Clères in od tam dospeti v Dieppe ali Pariz.«

»Kako daleč je v Montérolier?«
»Triindvajset kilometrov.«
»Triindvajset kilometrov v devetnajstih minutah... Tam bomo pred njim.«

Kaka razburljiva vožnja! Nikdar še ni moj zvesti avto s tako gorečnostjo in točnostjo slusal povelj moje nepotrpežljive roke. Zdelo se mi je, kakor da mu naravnost vdihujem svojo voljo brez posredovanja krmi in vijakov. Delil je z menoj moje hrepenenje, odobral moje energije ter umeval moj srd proti temu lopovu — Arsènu Lupinu.

Ta goljuf, ta izdajalec, ali ga dobim v roke? Ali pa se bode še enkrat norčeval iz oblasti, iz te oblasti, ki je bila vtelesena v meni?

»Na desno,« je kričal Delivet...

»Na levo!... Naravnost.«
Kakor vihra smo leteli po cestah. Kakor plahe male živali so bežali pred nami cestni mejniki, kakor hitro smo se jim približali.

Naenkrat za cestnim ovinkom pred nami oblak dima — ekspresni vlak, ki hiti proti severu.

Tedaj se je na daljavo enega kilometra pričel boj, drug ob drugem, neenak boj, katerega izid je bil gotov. Pri prihodu zmagali smo z dvajsetimi dolžinami.

V treh sekundah smo stali ob progi ob vozovi drugega razreda. Vrata so se odprla. Nekaj potnikov je izstopilo, mojega roparja ni bilo med njimi. Pregledali smo vse oddelke. Od Arsèna Lupina nikakega sledu.

»Sapristi,« sem vzkliknil, »gotovo me je spoznal v avtomobilu, ko smo vozili drug ob drugem in uskočil je.«

Vlakovodja je potrdil mojo domnevo. Videl je človeka, ki se je kakih dvesto metrov pred postajo opotekal po nasipu.

»Glejte, tam doli... oni, ki beži čez polje.«

Pognal sem se v tek. Za menoj oba moja spremljevalca, ali, bolje rečeno, samo eden, kajti drugi, Massol, se je izkazal kot izjemnega tekača posebne hitrosti in vzdržnosti. V kratkem se je razdalja med njim in beguncem izdatno skrajšala. Tedaj ga

je neznanec zagledal, skočil čez plot, hitel proti malemu gričku. V kratkem je bil na vrhu in videl, mo še, kako je izginil v malem gozdičku.

Tam smo se sešli z Massolom, ki naju je pričakoval. Sklenil je, da tam počaka, ker se je bal, da naju zgreši.

»Čestitam vam, dragi prijatelj, sem mu rekel. Po taki dirki je naš mož brez dvoma s sapo pri koncu. Imamo ga.«

Pregledoval sem svet in ves čas premišljeval, kako da begunca vjamem sam ter mu izvijem iz rok tiste stvari, ki bi mi jih oblast izročila šele po dolgih in neprijetnih preiskavah. Nato sem se vrnil k svojima tovarišema.

»Čujta, to je popolnoma enostavno. Vi, Massol, se postavite tu na levo, vi, Delivet, na desno. Od tu opazujta celo ozadje gozdiča, tako, da ne more iz njega, ne da ga vidita, kakor skozi to-le sotesko,« katero pa zastražim jaz. Če se ne pokaže, tedaj grem za njim v gozd ter ga priženem enemu ali drugemu v roke. Nimata torej drugega opravila, kakor da čakata. Ah, da, pozabil sem: v slučaju sile ustrelim.«

Massol in Delivet sta odšla vsak na svojo stran. Kakor hitro sta izginila, spazil sem se z največjo previdnostjo v gozd, da me begunec ni mogel niti videti, niti slišati. Bila je sama goščava, nalašč za lov nasajenega. Križale so jo zelo ozke steze, po

katerih nisi mogel drugače kakor sključen hoditi.

Ena izmed teh stez je vodila proti golčavi, kjer so se v mokri travi poznali sledovi človeških stopinj. Sledil sem jim in se pri tem previdno skril za grmičevjem. Dospel sem do vzhodja malega grička, na katerem je stala na pol razpala kočica.

»Tukaj bo,« sem dejal sam pri sebi. »Opazovališče je dobro izbrano.«

Spazil sem se polagoma prav do poslopja. Lahek šum mi je izdajal njegovo navzočnost in zares, skozi odprtno sem ga opazil, ko mi je ravno obračal hrbet.

V dveh skokih sem bil nad njim. Poskušal je sicer nameriti name samokres, ki ga je držal v roki. Nisem mu dal časa za to, mahoma sem ga podr na tla tako, da ste obe njegovi roki zviti ležali pod njim, dočim sem jaz s kolonom tiščal k tlom.

»Čuješ, prijatelj,« pošeplil sem mu na uho. »Jaz sem Arsène Lupin. Takoj iz lepa mi vrneš moje listnice in torbico one dame... če to storiš, te rešim iz krempljev policije in te sprejemem med svoje prijatelje. Samo eno besedo: da ali ne?«

»Da,« je mrmral neznanec.

»Tembolje. Svojo stvar si danes zjutraj prav dobro opravil. Upam, da se bodeva dobro razumela.«

Vsta! sem. Stikal je po žepu, potegnil iz njega dolg nož in hotel z njim proti meni zamahnuti.

Z eno roko sem prestregel napad, z drugo pa sem ga z vso silo udaril po glavi ravno na žilo dovodnico. Takoj se je onesveščen zgrudil na tla.

V listnici sem našel svoje zapiske in bankovce. Iz radovednosti pogledal sem tudi njegovo. Na kuverti, ki je bila nanj naslovljena, sem čital njegovo ime: »Pierre Onfrey.«

Streslo me je. Pierre Onfrey, morilec iz ulice Lafontaine, v Autel-lu! Pierre Onfrey, to je tisti, ki je zadel gospo Delbois in njeni dve hčeri. Sklonil sem se nad njim. Da, bil je to tisti obraz, ki je že med vožnjo po železnici vzbujal v meni spomin na znane poteze.

Toda, čas je potekal. Položil sem v kuverto dva bankovca po sto frankov in vizitnico, na katero sem napisal sledeče vrstice: »Arsène Lupin svojima dobrima tovarišema, Honoriju Massolu in Gastonu Delivetu v znak hvaležnosti.« Vse to sem položil na prav vidno mesto v sredi sobe, poleg pa torbico gospe Renand. Ali ni bila moja dolžnost, da jo vrnem svoji izvrstni prijateljici, ki mi je prišla na pomoč? Kljub temu priznam, da sem iz iste prej pobral vse, kar je imelo kolikšak vrednosti. Pustil sem v torbici le glavnik iz želvovine, nekaj rdečega barvila za ustnice in prazno denarnico. Vraga kaj hočem! Poklic je poklic. In njen spreg je opravljal res prav malo častno službo!...

In moj mož? Prišel se je gibati.

dobilo prostor za svoje topove. V torek zjutraj je pričel boj iznova. Angleške čete so prispele Francozom na pomoč, boj je trajal cel dan.

Angleške ladje v boju pri Nieu-portu.

London, 22. oktobra. (Kor. ur.) Admiralitet razglasi: Monitorji »Severn«, »Humber« in »Mersey« so nedavno tega izvršili operacije na belgijskem obrežju. Obstreljevali so desno nemško krilo; nadalje so izkrcali v svrhu, da podpirajo obrambo Nieu - porta, oddelke z brzostrelnimi topovi, ki so tamkaj dobro služili svojemu namenu. Pri teh operacijah je padel 1 poročnik, 3 vojniki so bili ranjeni, 6 pa jih pogrešamo.

Francoski generali.

Kako velike so izgube francoske armade v sedanji vojni, se da pač spoznati iz tega, da je doslej v boju padlo že 21 generalov in sicer štirje divizijski generali: Bridoux (ki je bil zamenjan z generalom Eydouxom, ki pa živi in komandira eno armado na fronto), Battisti, Raffenel in Marcot pa 21 brigadni generalov. V celi vojni leta 1870.—1871. so padli samo štirje generali, v vojni l. 1859. pa le šest generalov.

Bodi še omenjeno, da je v sedanji vojni padlo med drugimi že nad 400 profesorjev in učiteljev.

Angleški prostovoljci.

»Corriere della sera« poroča iz Londona: Dva meseca je tega, kar je lord Kitchener apeliral na angleški narod in zahteval, naj mu da na razpolaganje en milijon prostovoljcev. Njegova želja se bliža uresničenju. Doslej se je glasilo 780.000 prostovoljcev. Zanimivo je, da provzroči vsak večji vojni dogodek, da se oglasi novi rekrutje. To se je zlasti pokazalo, ko se je nemška armada bližala Parizu, ko sta bili potopljene ladji »Amphion« in »Pathfinder« in ko je padla Anversa. London da povprečno tisoč prostovoljcev vsak dan.

Nemški princ v angleškem vjetništvu.

Frankfurt, 22. oktobra. (Kor. urad.) »Frankf. Ztg.« javlja: Kakor izvemo se nahaja princ Maksimilijan Hesenski, drugi sin princa Karla Hesenskega v angleškem vjetništvu. Princ je bil na bojišču ranjen v gorje stegno.

Prvi transport ranjencev na Angleškem.

London, 22. oktobra. (Kor. ur.) Listi javljajo, da prispe še ta teden prvi transport ranjencev na Angleško. Prvotno je bilo določeno, da se bo spravljalo vse angleške ranjence v Egipt — toda pot se je izkazala za predolgo.

Utrditvev Londona.

Iz Kodanija poročajo, da pripovedujejo angleški podaniki, da utriajo London 20 milj v krogu z velikimi okopi in utrdbami.

Kaj naj počnem z njim? Nisem imel pravice niti da ga rešim, niti da ga pogubim.

Odvzel sem mu orožje in ustrelil s samokresom enkrat v zrak. »Ona dva prideta.« mislil sem si, »naj si pomaga sam. Zgodilo se bo tako, kakor mu je namenila usoda.« V teku sem odhitel skozi sotesko.

Dvajset minut pozneje me je bližnjica, ki sem jo opazil med zasledovanjem, privedla do mojega avtomobila.

Ob štirih sem brzojavno obvestil svoje prijatelje v Rouenu, da me je nepričakovano zapreka prisilila odložiti moj poset. Med nami rečeno, prav bojim se, da bom moral sedaj, ko zvedo za celo zadevo, odložiti svoj poset za večne čase. Kako razočaranje za nje!

Ob šestih sem čez Isle-Adam, Enghien in Bineau prispel zopet v Pariz.

Iz večernih listov sem zvedel, da se je policiji slednjič posrečilo ujeti Petra Onfrey.

Drugi dan — ne zametujmo vrednosti pametne reklame — je »Echo de France« prinesel sledečo senzacionalno vest.

V okolici mesteca Buchy je Arsene Lupin po številnih ovirah končno ujel Petra Onfrey. Morilca iz rue Lafayette se je posrečilo na progi Pariz-Havre oropati gospo Renand, soprogo kazniškega podravnatelja. Arsene Lupin je gospe Renand vrnil torbico, v kateri je hranila svoje dragocenosti ter je bogato nagradil dva policijska agenta, ki sta mu pomagala pri tej dramatični aretaciji.

Churchill v boju.

London, 22. oktobra. (Kor. ur.) In Antwerpen se vračajo mornariški vojniki pripovedujo, da jih je spremljal prvi lord admiraliteta minister Churchill v okoliščini, kjer je ostal do zadnjega pri njih. V nekem boju je Churchill tudi izsledil nemške pozicije.

Vojni prestovoljec.

Iz Pariza poročajo, da se je zgledal 71letni Anatol France kot prostovoljec in je bil pridržen mestnemu poveljništvu v Versailles.

V Parizu že ne upajo več na zmago.

Olasom poročil »Tribune«, se boje v Parizu, da boji pri Arrasu ne bodo imeli uspeha za zaveznike. Prebivalstvo ne verjame uradnim poročilom in vsi poskusi, pomiriti prebivalstvo, so brezuspešni. Tudi smatrajo angleško pomoč za nezadostno. Posebno potrlo je javnost zavzetje Lilla, česar uradno niti niso hoteli priznati.

Strelji, ki so zgrešili cilj.

Iz Curiha poročajo: V torek dopoldne, ko je nemška artilerija streljala iz smeri Pfirt - Düringsdorf proti Francozom, ki so prodirali iz Pfetterhausna, je padlo več šrapnelov na švicarska tla. Ena krogla je padla tik hiše, kjer je stražil oddelek švicarskih dragoncev. Tam sega namreč opek pas švicarske zemlje v Nemčijo. Kakor hitro je bila nemška vlada o tem obveščena, je naročila takoj svojemu poslaniku v Bernu, da izrazi pri predsedniku svoje obžalovanje. Poslanik je izjavil, da bo Nemčija povrnila vsako škodo in da ima nemško poveljništvo nalog, da se izogiba v bodoče podobnih incidentov.

»Strategične napake nemške armade.«

Kolonija, 22. oktobra. (Kor. ur.) »Kölnische Zeitung« piše poluradno: List »Russkij Invalid« v Odesi je dne 27. septembra priobčil dolg članek o strategičnih napakah nemške armade. V tem članku piše med drugim: »Glavna napaka Nemcev je, da pripisujejo nedotakljivosti nemškega ozemlja prevelik pomen. Kaj naj znači pretiran strah, da bi Srbi morda zasedli Bosno in da bi Rusija morda lahko osvojila del Prusije? Nemci bi bili bolje storili, ako bi pustili Srbe in Ruše v miru. Udariti bi morali na Francijo z vsemi močmi, s katerimi razpolaga Francija in Avstro - Ogrska. V tem slučaju bi bili hitro porazili Francoze, potem bi imeli čas in priliko, da bi s pomočjo svojih izbornih železniških prog z vsemi silami udarili na Rusijo. Začasna okupacija nemškega in avstro - ogrskega ozemlja bi ostala brez vsakega pomena. Končni rezultat je glavna stvar.«

K temu pripominja »Kölnische Zeitung«: »Francozje bodo ta strategični pouk čitali s prav posebnim zanimanjem in iz njega z zadoščenjem lahko povzeli, kako bi se jim naj godilo po receptu njihovih zavezniških strategov.«

Belgijski listi v Londonu.

London, 22. oktobra. (Kor. ur.) Antwerpenski list »Metropole« izhaja sedaj kot francoska priloga angleškega lista »Standard«. Tudi oficiozna »Independence Belge« izhaja v Londonu ter objavlja pismo angleškega ministrskega predsednika Asquitha, ki izraža upanje, da bo mogel list skoraj zopet izhajati v svobodni, neodvisni Belgiji.

OPERACIJE NA MORJU.

»Times« govore v nekem članku o možnosti nastopa nemškega vojnega brodovja ter pravijo: Nemško vojno brodovje si hoče ohraniti pripravljenost v Severnem in Vzhodnem morju. Tudi čisti nemško brodovje obal. S tem pridobiva več na vrednosti kakor je ima več armadnih zborov. Če bi zapustile nemške vojne ladje pristanišča, bi bilo to obupno dejanje, zlasti če vpoštevamo razmerje med angleškim in nemškim brodovjem kakor 2 : 1.

Namigavanj državnega poslanca Erzbergerja, da morajo računati zavezniki z raznimi presenetljivimi na morju, podobnimi 42centimetrskim topom, »Times« ne smatrajo za resne. Izgubljena nemška pomorska bitka je toliko, kakor poraz Nemčije. Angleški častniki izjavljajo, da je izkrcanje Rusov v Nemčiji ravno tako nesmisel, kakor izkrcanje Nemcev na Angleškem. Spremno brodovje bi premoč kratkotalno uničila. Isto usodo bi imele transportne ladje od podmorskih čolnov in torpednih lovcev. Razen tega pa je tudi vsa obal od Leitha do Harwicha ogrožena od lastnih in tujih min. Ostane torej sa-

mo še južno Severno morje. Ravnanje smatrajo »Times« nemogoče, da bi prišli na Angleško obale nemški podmornic. Zavezniki bi seveda drugače lažja, bi bi jih takoj uničili. »Danteche Tageszeitung« smatra za gotovo, da je bil neznan podmorski čoln, ki je glasil poročil iz Kodanija, izstrelil na neki danski podmorski čoln dva torpoda, angleški, ki je hotel kršiti nevtralnost in priti v nemško Vzhodno morje, oziroma je morda že priplul tja.

Maia nemška križarka »Emden« je napravila angleški plovbi zopet veliko škodo. Potopila je angleške parnike: »Chilka«, »Troilus«, »Benmore«, »Clan« in »Grand« ter za Tasmanijo namenjeni bager »Ponrabbel«. Vzel je tudi parnik »Oxford«. Do sedaj je križarka »Emden« prizadela angleški plovbi izgubo 19 ladij, ki imajo skupno vrednost kakih 200 milijonov mark.

Pomorsko sodišče v Aleksandriji.

Pariz, 21. oktobra. (Kor. urad.) »New York Herald« poroča iz Port Said, da je bilo v Aleksandriji ustanovljeno pomorsko sodišče, ki bo odločalo o zaplembi avstrijskega parnika »Körber« in 13 nemških parnikov. Teh 14 parnikov leži v Port Saidu. Prepeljali jih bodo v Aleksandrijo.

Norveške ladje.

Christiania, 21. oktobra. (Kor. urad.) Zunanje ministrstvo razglasi, da so bile od Anglije vse zasežene norveške ladje in od Nemčije vse razen dveh izpuščene. Nasprotno pa se ruska vlada še ni oficijalno izjavila o izpuščenju norveških ladij, ki so jih od početka vojne pridržali v finskih vodah. Od 20. t. m. je prepovedan izvoz surovega kavčuka in gutaperke.

Angleži zasegli nemško sanitetno ladjo.

London, 22. oktobra. »Daily Telegraph« javlja: Angleška križarka »Yarmouth« je zasegla in pripeljala nemško sanitetno ladjo »Ophelia«.

Podmorski čolni in trgovinski parniki.

Kristijanija, 22. oktobra. (Kor. urad.) »Aftenposten« piše povodom uničenja angleškega parnika »Glitre« po nemškem podmorskem čolnu: Da potapljačo podmorski čolni sedaj tudi trgovske ladje, to je najnovejša plat njihovega delovanja. Dosedaj so se z uničenjem trgovskih ladij pečale le križarke. Episoda z »Glitre« je zaenkrat pač osamel slučaj, vendar pa dokazuje, kako mnogostransko vlogo bodo podmorski čolni še igrali.

Poziv gubernatorja v Kiaučavu.

Berolin, 22. oktobra. (Kor. ur.) V pozivu, ki ga je izdal gubernator v Kiaučavu 23. avgusta pravi, kakor se izve šele danes: Nikdar ne bomo prostovoljno predali tudi najmanjši košček zemlje. Ne bomo se umaknili s tega mesta, ki smo ga 17 let z ljubeznijo in uspehom obdelovali. Če hoče nasprotnik imeti Tsingtau, naj pride in si ga vzame, našel nas bo na našem mestu.

Preganjanje Nemcev v Maroku.

Berlin, 22. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov bureau javlja: Uradno se potrjuje vest, da so Francozi postavili pred vojno sodišče v Casablanci 14 v Maroku živčih Nemcev, čes, da so udeležniki zarote proti francoskemu protektoratu. Amerikanske in italijanske oblasti so se zavzele za naše rojake. Francoska vlada je obveščena, da bo Nemčija s vsako krivico, ki se zgodi osumljenim nemškim državljanom brezobzirno obračunala.

VOJNA NAPoved PORTUGALSKE.

Kakor poročajo iz Zeneve, bo Portugalska utemeljila napoved vojne Nemčiji s tem, da so Nemci iz vzhodnje Afrike udri v Mozambique in da je bilo več portugalskih mejnih straž usmrčenih. To se je zgodilo povodom nemirov črncev. Portugalski kabinet je baje tozadevno že zahteval od nemške vlade pojasnila. Od ponedeljka sem zapuša mnogo Nemcev Portugalsko ter se seli na Špansko.

NAPETOST MED TURČIJO IN ANGLIJO.

London, 22. oktobra. (Kor. urad.) Reuterjev urad javlja: Na angleško demaršo radi trajne navzočnosti nemškega moštva na turških vojnih ladjah, je porta definitivno odgovorila, da smatra to za svojo notranjo zadevo.

Napetost med Grško in Turčijo.

Atna, 22. oktobra. (Kor. urad.) Agence d'Athens javlja: Navzlic obtožbam turške vlade trajajo preganjanja Grkov v Turčiji naprej. V Pireju je pripadlo zopet 1800 beguncev. Razpoloženje javnosti je silno razburjeno. Vlada je v neprimikah, ker mora izdajati za begunce mesečno dva milijona drahem, katera vsota težko obremenjuje grški budget.

Ob rusko - perzijski meji.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada, da je položaj ob perzijsko - turško - ruski meji sila kritičen. V pokrajinah Urmije vlada nepopisno razburjenje.

Vpoklicanje v Italiji.

Vest, da je italijanska vlada vpoklicala drugo kategorijo letnika 1894., se je pomotoma v Švici razlagala kot vpoklicanje domobranstva. Druga kategorija vsakega letnika je sestavljena iz nadštevilnih, odpuščanih in nadomestnih rezervistov. Ob enem s tem vpoklicom so bili odpuščeni dosluženi vojniki letnika 1889. Vsled tega pojasnila so se torej izkazale vse vesti o mobilizaciji v Italiji kot neresnične.

Ukradeni podmorski čoln.

Kakor poroča »Idea nazionale«, zabranjuje francoska vlada vrnitev iz Spezijske v Ajaccio pobeglega podmorskega čolna. List zahteva energične korake.

Italija in Albanija.

Da prepreči fantastične vesti o večji italijanski akciji v Albaniji, sviri od Agencije Stefani izdana nota časopisje pred razširjanjem vojaških vesti. V slučaju, da se listi po tem ne bi ravnali, grozi vlada s kaznimi.

POVRATEK REZERVISTOV NA NEVTRALNIH LADJAH.

»Corriere della sera« poroča iz Londona: Neki tamonjski list pravi, da rezervisti vojskujočih se držav na nevtralnih ladjah ne bodo več zadržani. Če je to res, se bo moglo vrniti na Avstro - Ogrsko in v Nemčijo 550.000 rezervistov preko Holandske in Italije.

BOJI NA FRANCOŠKIH IN BELGIJSKIH BOJIŠČIH.

Nemci skušajo prodreti v Belgijo ob obali ter potisniti francosko - angleško - belgijsko krilo nazaj. Iz Kodanija poročajo, da poskušajo Nemci na več krajih vzeti cesto, ki vodi v Calais. Na več krajih je prišlo do boja moža proti možu.

Vojaški sodruidnik »Secola« je mnenja, da imajo boji ob belgijski obali največji pomen. Če bodo prišla angleška vojna pristanišča in angleške trdnjave v območje nemških podmorskih čolnov in zrakoplovov, če bo plovba vsled nemških min ob francoski in angleški obali skoro nemogoča in če bosta Pariz in London ogrožena od nemških bomb iz zrakoplovov, potem bo moč Angleške skrhana. Zato se bodo za obal razvili najbrže najhujši boji, medtem ko bo ostalo sicer na fronti razmeroma mirno. Prihodnjih velikih dogodkov je torej pričakovati na severnem Francoskem in ob belgijski obali.

Bojazen pred nemškim vpadom v francoske pokrajine ob Kanalu, se veča tako, da prebivalstvo ne verjame več pomirjujočim besedam prefekta. Iz Dunkerqua beže tisoči v Boulogne in Havre in od tam v London ali Pariz.

Zenevski listi pišejo: Zelo dvomljivo je, ali se bodo belgijske čete, ki so imele od nedelje sem težke izgube ob reki Yser, še držale. O kaki podpori angleških ladij pri Niuportu ni govora. Iz uradnih in privatnih brzojavk izhaja, da se nemška ofenziva na celi fronti nadaljuje z enakomerno energijo. Francoski mornariški oddelek, ki je kril umikanje Belgijcev iz Antwerpna, se je umaknil v Dunkerque. Belgijske čete so brez organizacije in precej brez vrednosti. Nemci imajo pri Ostendu močno pozicijo.

Iz Hamburga poročajo: Državni komisar pri mornariški oblasti v Hamburgu, kontreadmiral Hugon Lauran, je bil imenovan za pristaniškega poveljnika v Antwerpnu in za poveljnika trdnjav ob Scheldi.

O razpoloženju v Parizu poročajo od tam: Časopisje zre zelo optimistično na izid razvijajoče se bitke. »Echo de Paris« konstatira, da se francoske pozicije od dne do dne boljšajo. Vse gre dobro, na severu se bo počasi, toda gotovo odločila velika partija. V »Petit Parisien« piše polkovnik Rousset: Stvar stoji dobro. Bitka na Flanderskem se bo bila na tleh, ki so sposobnejša za napadanje, kakor za obrambo. Fran-

cozi se na črti od Oise do reke Maas nimajo ničesar več bati. Vsak nemški napad na to črto bo brez dvoma zlomljen. »Agence Havas« piše: Klub megl, dežja in toče v višjih legah, so naši letalci včeraj ves dan letali nad Parizom in njegovoj periferiji. Neko nemško letalo, ki je bilo naznanjeno v smeri iz Compiègne, se je moralo zopet vrniti. Ti poleti se brez prekinitve nadaljujejo.

Kakor izve »Frankfurter Zeitung« iz Carigrada, se je peljalo te dni več francoskih parnikov skozi Sueški prekop z vojnim materialom v Marseille. Dne 10. oktobra je izbruhnil v citadeli v Kairu požar, ki je uničil za pol milijona mark vojnega materijala.

Lvov v dneh bitke pri Grodku.

O življenju v Lvovu v dneh bitke pri Lvovu poroča »Głos Narodu«: V četrtek dne 10. septembra je bilo grmenje topov v okolici stryjski in grodski tako silno in strašno, da se je zdelo, da se bodo celo hiše jele rušiti. Pokanje pušk, ki je trajalo od ranega jutra do poznega večera, je bilo tako silno in glasno, da vzpričo šundra in hrupa, ki so ga povzročali semtertja švigajoči avtomobili z municijo in živili, ni bilo mogoče zbrati svoji misli.

Večina prebivalstva je ta dan prebila v pivnicah, ne morda za to, ker bi bili tu varni, marveč zategadelj, da bi se izognili ropanju umikajočih se Rusov, zakaj vsakdo je bil prepričan, da je to zadnji dan ruskega gospodstva v Lvovu.

V tem prepričanju je vsakogar utrjevalo dejstvo, da so se ruski generali javno odpravljali na odhod ter imeli že pripravljene avtomobile, v katerih so imeli spravljeno svojo prtljago.

Kdor je mogel spat, se je vlegel k pokoju in prijetni nadi, da bo drugi dan že konec ruskega gospodstva v Lvovu.

Toda drugo jutro je nam doneslo razočaranje.

Prvi ljudje, ki smo jih srečali na ulici, so bile čerkeske patrulje, ki so mirno in spokojno stopale ob dolgi vrsti trenskih vozov, ki so se pomikali v smeri proti Grodku. Grmenje topov ni bilo več tako silno in je prihajalo od daleč, iz česar se je dalo sklepati, da bitka sicer še traja, da pa je znatno oddaljena od Lvova.

Drugi dan smo imeli priliko, da opazujemo del silnih vojnih grozot. Prihajal je voz za vozom, vozili so celi vlaki cestne železnice, ogromni vozovi Rdečega križa in vsi so bili prenapolnjeni z ranjenci. In ta transport je trajal več dni. Brezkončnejše bilo število sanitetnih vozov in še brezkončnejše število ranjencev. Zdelo se je, da bi se sedaj nahajala v teh vozovih vsa ona ogromna armada, ki se je preje valila skozi Lvov.

Vojaška in časopisna vojna.

Moderna vojna in moderno časopisje sta si precej huda nasprotnika. Listi so glede vojnih dogodkov navezani na kratko odmerjene komunikacije generalnih štabov in časi, ko so znameniti angleški vojni korespondenti presenečeni svet s svojimi obširnimi, hitrejšimi in točnejšimi vojnimi poročili kakor so jih imele celo prizadete vlade na razpolago, so minili. Vojni poročevalci sme danes zajeti le nekaj mleka, raz katero je smetana že davno uradno posneta in še to kar izve, je že skrbno pripravljeno in skoraj da stilizirano. Slavni vojni poročevalci nekdanjih časov so izumirli in posamezna imena vojnih korespondentov se odlikujejo v enolični vrsti le še po svojih literarnih kvalitetah. Mali in veliki listi so si v moderni vojni glede stvarnega gradiva popolnoma enaki. To je za časopisje hud udarec, ki ga mnogi senzacijski listi nestrno prenašajo. Gotove vrste časopisje si je za to tudi v sedanji vojni ustanovilo svoje posebne »dopisovalne urade« — radi enostavnosti kar v svojih redakcijah ali pa s pomočjo manj ali več spretnih liferantov, ki izdajajo razne »korespondence« in fabricirajo vojne vesti. To časopisje nahajamo po celi Evropi, pri nas je prav dobro poznano pod imenom »Šmokovskih listov«.

Naši vojaški krogi so gledali to početje precej dolgo prav mirno in le obžalovali občinstvo. Končno pa jim je to začelo vendar presaditi in oglasila se je vojaško oficijozna »Danzers Armee Zeitung« (z dne 15. t. m.) z rezkim in energičnim članom proti šmokovskim senzacijam. Članek pravi:

»Vojak se bojuje proti svojemu sovražniku; uničuje ga — toda on ga spoštuje. Šmok pa meče od sebe le neopasne gomile papirja, zato na na

tem potrpežljivem papirju protivnika grdi, ga zasmehuje ter izpostavlja javnemu preziranjju.

Neprijatelj, s katerim se mi vojaški srečavamo na krvavih poljanah, je hraber, podžgan domovinske ljubezni, ter se obnaša, razven nekaj izjem, dostojno velike naloge, katero smo vsi prevzeli.

Neprijatelj pa, ki nam ga slikajo šmoki, je kukavica, surovež, bandit in lopov, lačen je in gol, buni se proti lastnim voditeljem ter ima samo eno željo: da zdrav desertira.

konstrukcija, kakor onih 19 bomb, ki so bile najdene v Bučki in bile zavite v originalni makulaturni papir arzenala v Kragujevcu. Take ročne granate se razen v Srbiji ne rabijo nikjer v Evropi.

Dnevne vesti.

— **Vodja finančnega ministristva,** sekcijski šef Avgust baron Engel, je imenovan za finančnega ministra.

— **Avstrijski Lloyd odpustil svoje uslužbence.** Vsi Lloydovi uslužbeni so dobili — kakor se iz Trsta poroča — te dni pisma, s katerimi jim ravnateljstvo odpoveduje službo za 31. december t. l. »Lloyd« si sicer pridržuje pravico, da po tem dnevu obdrži še primerno skrženo število nameščenecv, toda le z nižjimi plačili. V prebivalstvu je nastalo vsled tega koraka Lloydove družbe veliko razburjenje. Tržaški mestni odbor je sklenil naročiti posl. dr. Pitaccu, da nemudoma intervenira pri vladi, ki se naj posluži svoje nadzorovalne pravice ter prepreči, da bi ravnala od države subvencionirana družba, kakršna je Lloydova, v popolnem protislovju z načeli, ki se jih je baš z najmerodajnejšega mesta proglasilo v socialno gospodarskem oziru za edino pravična. — Brezposelnost v Trstu tudi sicer narašča. Stavbena družba »Union« je ustavila dela pri gradnji novih vojašnic v Rocolu, vsled česar izgubi nad 600 delavcev kruh. Občinski odbor tržaški hoče družbo prisiliti, da preklicuje suspenzijo stavbenih del.

— **Vlada in Lloyd.** Trgovinski minister Schuster je na intervencijo poslanca Pitacca radi opustitve Lloydovih nameščenecv izjavil, da hoče vlada vse storiti, da Lloyd svoje odpovedi preklicuje. Lloyd se sklicuje na dejstvo, da so njegovi posli popolnoma prenehali, radi tega se bo morda izkazalo za potrebno, da se Lloydovi nastavljenici zadovoljijo s primerno redukcijo svojih plač. Trgovinski minister je tudi obljubil, da bo skušal preprečiti zatvoritev Lloydovega arzenala s tem, da mu preskrbi nekaj del.

— **Odlikovan junak.** Stotnik Josip Rus domačega 27. domobranskega polka je odlikovan z vojaško zaslužno kolajno na traku vojaškega zaslužnega križca. Stotnik Rus, ki je v vrstah naših fantov eden izmed najbolj priljubljenih in spoštovanih častnikov, je bil v dosedanjih bojih že trikrat ranjen. Navzlic svojim ranam pa je ostal na fronti, kjer je opetovano nadomestoval višje poveljnice v vodstvu polkovnih čet. Domači ranjenci, ki prihajajo s severnega bojišča, hvalijo posebno tudi vzgledno nastopanje svojega stotnika in skrb, katero posveča ta odlični častnik svojim fantom.

— **Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo** je dobil stotnik domačega 27. domobranskega polka Franc Dobnik, za izredno, pred sovražnikom opetovano izkazano hrabrost in uspešnost v vodstvo izročene mu čete.

— **Za hrabrost pred sovražnikom** je bil odlikovan gosp. Etbin Ravnihar, rtmojster v 4. ulanskem polku z vojaškim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo.

— **Dr. Gosak je živ in zdrav!** Danes je dobila ga. Rakova od svojega moža z južnega bojišča pismo, datirano z dne 17. oktobra, v katerem piše doslovno: »Dr. Gosak ni padel in tudi ni ranjen, so ga zamenjali.« — Z zadoščenjem beležimo to radostno vest in izrekamo nado, da se bo dr. Gosak, ki je bil že proglašen za mrtvega, ne samo zdrav vrnil z bojišča, ampak da bo živel še mnogo leta.

— **Padel je na južnem bojišču** celjski redar Martin Potočnik.

— **Ranjenci v ljubljanskih bolnišnicah.** Od 15. oktobra so došli v deželno bolnišnico še ti — le domači ranjenci: Lovce Rajer Ignacij, lov. bataljon št. 7, 2. stot., iz Mirne peči, strel v leva pleča; lovec Grum Iv., lov. bat. št. 7, 2. stot., iz Grosuplje, kila; topničar Trešnik Ivan, top. p. 7, 1. bat. iz Pliberka, bolan; infanterist Štimac Blaž, p. p. 17, stot. 11. — V garnizijsko bolnišnico so došli še ti — le ranjenci: korporal Poresan Rudolf, lov. bat. 20, stot. 4., doma pri Gorici, strel v levo nogo; lovec Možina Alfonz, lov. bat. 20, 4. stot., iz Kormina, strel v levo nogo; infanterist Medved Alojzij, p. p. št. 17, 8. stot., doma pri Litiji, strel v podlaket; Štimac Ivan, lov. bat. št. 7, 1. stot., doma pri Kočevju, strel v leva pleča; infanterist Rant Ivan, p. p. št. 17, 4. stot., iz D. M. v Polju pri Ljubljani, revmatizem; Fornazar Ivan, lov. bat. št. 20, 4. stot., doma pri Pazinu, zadet od šrapnela v levo stegno; infanterist Dolenc Valentin, p. p. št. 17, 9. stot., iz Škofje Loke, strel skozi levo nadlaket; lovec Verč Ivan, lov. bat. št. 20, nadom. stot., iz Šmarja pri Ajdovščini, zadet od šrapnela v levo

nogo; lovec Čebren Ignacij, lov. bat. št. 20, doma pri Gorici, strel v desno nogo; infanterist Oman Albin, p. p. št. 17, odd. str. pušk. 4, iz Trsta, bolan; infanterist Jankovčič Alojzij, p. p. št. 97, 4. stot., iz Biljane pri Gradiški, zadet od šrapnela v desno roko; lovec Koprivšek Anton, lov. bat. št. 7, 4. stot., iz Trzina, zadet od šrapnela v levo komolec; infanterist Podbršek Josip, p. p. št. 97, 13. stot., doma pri Gorici, bolan; infanterist Močnik Miha, p. p. št. 17, 13. stot., iz Spitalice pri Kamniku, strel v levo nogo.

— **Umrli vojaki.** Dne 21. oktobra so umrli v »Leoninumu«: četovodja Sušič Kristjan, lov. p. 8, 1. stot., iz Rožne doline na Koroškem, prestreljene je imel možgane, absces in vnetje možgan; honved Polich Fran, honv. št. 6, 5. stot., iz Vepreta (Bodrog), rojen 1883, prestreljeno je imel hrbtenico in imel vnetje mehura; infanterist Pirc Ferdinand, domobr. p. št. 27, m. k. 4., iz Breze pri Vel. Loku, se je ponesrečil doma. — V »Mladiki« je umrl dne 20. oktobra 23 let stari Vogt Karel, p. p. 94, 10. stot., doma iz Rodevice na Češkem, počila mu je lobanja. — Na II. državni gimnaziji je umrl nadomestni rezervist Mikša Jurij, 34 let star, p. p. 97, 1. stot., za pljučno tefiko.

— **Pogreša se Matija Bajt,** pešpolk št. 97, 4. stotinja. Bil je na severnem bojišču. Od 4. septembra ni več glasu od njega. Znanci in tovariši njegovi, ki kaj vedo, se vljudo prosijo, naj obveste njegovega očeta Ivana Bajta št. 68, pošta Unec pri Rakeku. — Pogreša se Jožef Toporišič, rezervist 87. pešpolka, 7. stotnije, rojen dne 18. julija 1884. Pisal je zadnje dopisnice iz Budimpešte, potujoč na severno bojišče. Njegov brat, Janez Toporišič, ki služi pri 10. stotniji, je dvakrat poizvedoval pri 7. stotniji po njem, pa so mu rekli, da o njem nič ne vedo. Kdor kaj ve, naj bo tako dober in naj to sporoči očetu Ivanu Toporišču, posestniku v Mostu št. 15, pošta Dobova ob Savi.

— **Pogreša se vojak Franc Babič,** poljski lovski bataljon št. 7, 4. kompanija vojna pošta št. 73. Kdor kaj ve o njem, se prosí, da naznani pismeno na naslov: Marija Babič, Brezje pri Radovljici, Gorenjsko.

— **Dvorni dobavitelj gosp. Robert Kollmann** je daroval 20 kron za revne poljske begunce, ki so nastanjeni v opekarni v Kosezah.

— **Umrli je na Bregu št. 18** v Ljubljani dobro znani polkovnik v pokoj gosp. Friderik vitez Schildenfeld. Pokojnik je dolga leta služil pri našem domačem polku št. 17. Pogreb bo jutri popoldne ob 4. Blag mu spomin!

— **Promoviral je dne 21. t. m.** na graški univerzi za doktorja vsega zdravilstva naš štajerski rojak iz Rogatca g. Franc Kolterer, starejšina akad. tehn. društva »Triglava«. Promovent služi kot enoletni prostovoljec pri 102. polku ter se je udeležil krvave bitke pri Lešnici. Po kratkem dopustu klicje ga domovina zopet na mesto.

— **Football - tekma v prid »Rdečemu križu«.** Opozarjamo ponovno na football - tekmo, ki se vrši v nedeljo, dne 25. t. m. na bivšem dirkališču ob Lattermannovem dvorcu med moštvo športnega kluba »Ilirije« in kombiniranim moštvom »Olimpija«-»Slovan«. Tekma bo gotovo najboljša od vseh letošnjih domačih tekem in se vrši v prid »Rdečemu križu«. Začetek ob pol 3. uri popoldne. Vstopnina: sedež 1 K, stojnišča 50 v; dijaška vstopnica 30 v.

— **Kmejiško - kemično preskuševališče** je prevzela dežela Kranjska. Za ravnatelja je imenovan inženir gosp. Jakob Turk, za asistenta pa inženir gosp. Andrej Grošelj.

— **Iz zapora v Gradcu** so bili izpuščeni Josip Vrečko, pleskar; Alojz Gorican, pravnik, Rudolf Železnik, trgovski sotrudenik, Ivan Ojcinger, trgovec, Martin Ojcinger, krojač, Karel Pristonik, vsi iz Slovenske Bistrice in župnik Andrej Bračič iz Lembaha. Vojaško sodišče jih je izpustilo, ne da bi bilo proti njim dvignilo obtožbe.

— **Kolera.** Dne 22. t. m. so se primerili trije novi slučajji kolere na Dunaju, dva v Wolfsbergu na Koroškem in šest na Moravskem. Med obolelimi so bile štiri osebe iz Galicije. V Galiciji sami se je v 12 krajih primerilo že 120 slučajev kolere.

— **Privatni vojnopoštni paketni promet** se 24. oktobra zopet odpre in sicer za vojnopoštne urade: 9, 11, 16, 21, 31, 33, 34, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 49, 51, 55, 61, 66, 68, 69, 76, 78, 81, 84, 85, 88, 95, 96, 106, 111, 113, 119, 140, 151, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 211, 212, 300 do 311. — **Dopuščeni so samo paketi z uniformami, čevlji, perilom in vojaškimi potrebščinami.** Pošiljatelj mora biti zavita v nepremočno blago ali mora biti v leseni tržici. Najvišja teža 10 kg, dolžnost 80 cm.

— **Varstvo avstrijskih interesov** v Belgiji. Domače tvrdke dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani naslov zaupljive trgovske osebe, ki se v kratkem poda v Belgijo v ta namen, da varuje avstrijske interese, preskrbi inkaso, inventariziranje in zavarovanje komisijskih zalog in drugo.

— **Razstava v San Francisku.** Avstrijska komisija za svetovno razstavo v San Francisku je naznanila trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da vsled vojne odpade avstrijska udeležba na tej razstavi.

— **Krški diletantje** vpizorijo v soboto, dne 24. t. m. ob pol 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne v korist »Rdečemu križu« Anzengruberjevega »Krivo-prisežnika«. Z ozirom na blagi namen je pričakovati obile udeležbe. V nedeljo znižane cene.

— **Drobne novice s Štajerskega.** Iz Maribora. Rok za vpisovanje na deželno žensko učiteljsko v Mariboru se bode v kratkem naznanil. — Iz Maribora. V Studencih je streljal 15letni kotlarski učenec Karel Horvat na vrtu svojih staršev z revolverjem. Pri tem je zadet neko deklico Marijo Ferlič, ki je šla po cesti mimo vrta. Krogla je šla dekletu skozi srce in je za nekaj minut umrla. Okrožno sodišče v Mariboru je neprevidnega fanta obsodilo na štiri mesece zopora. — **Prva licitacija letošnjega mošta** se je vršila 20. v Špifeldu. Prodajal se je pridelek grofa Franca Attensa z raznih leg v Slovenskih gorah. Slabši mošti so dosegli do 128, boljši do 190 K za polovnjak; beli burgundec pa 231 in kozjaški muškatelec 275 do 276 K polovnjak. — **Iz Celja.** V nedeljo ponoči je vlomil pri fotografu Picku njegov češki pomočnik Hudeček in odnesel več dragih predmetov. Hudeček je bil pri Picku še le 14 dni v delu. Vzel je seboj tudi spričevala in delavsko knjižico in se je obrnil najbrže proti Ljubljani.

— **Vražje oko,** senzacijska drama v 3 delih, ki se predvaja od sobote naprej v kinematografu »Ideal« vzbujala bode gotovo obče zanimanje. Poleg tega je na sporedu še ena toliko priljubljenih Nordisk veseloiger in sicer »Trije moški in ena ženska«. Danes specialni večer z orjaško dedektivsko dramo »V znamenju četverke«.

— **Gnoj se bode prodal** potom javne dražbe v mestni jami ob Cesti na Kodeljevo v soboto, dne 24. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne.

— **Ciganska godba** igra vsak večer od pol 8. do 12. ponoči v hotelu Tratnik, Sv. Petra cesta. Kapelnik g. Joško Mihalović bo čisti dobilek vsake sobote daroval »Rdečemu križu«.

— **Vsem gg. lekarnarjem in drogistom** se priporoča današnji inserat Lysoformwerke v prijazno pozornost.

Rnjževnost.

— **»Ročni zapisnik«** z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na Kranjskem, Južnem Štajerskem in Primorskem in z osebnim statusom kranjskega, goriškega, sežanskega in tolnskega ljudskega učiteljstva za šolsko leto 1914/15 je že izšel. Dobiljani po lanskim cenah. Ker je tiskan z drobnejšim tiskom, mu je oblika mnogo prikladnejša, ker je še enkrat tanjši, dasi bogatejši na vsebini nego prejšnja leta. Tudi zunanost mu je ličnejša.

Razne stvari.

— **Idealna tašča.** Odvetnik dr. Richard T. na Dunaju ni bil malo presenečen, ko je dobil od vojnega ministristva obvestilo, naj pride, ker se je prostovoljno oglašil, služiti pod zastavo. Svest si, da se ni prostovoljno oglašil in da ni podvržen vojaški službi, je dr. Richard T. stvar preiskal in dognal, da je bila na vojno ministristvo vložena naslednja prošnja: »Prosim, da se me pošlje na bojišče, ker se hočem za svojo domovino borjevati in zmagati, ali umreti.« — Dr. Richard T., dvorni in sodni advokat. — **Mož je kmalu spoznal,** da je to vlogo v njegovem imenu napravila njegova — tašča in jo je tožil. Pri razpravi je tašča priznala, da je napravila to vlogo, češ, tudi ona da je v teh časih hotela nekaj koristnega storiti za domovino. Pravi vzrok je bil pa drug. Dr. Richard T. se je od svoje žene ločil in tašča se mu je maščevala s tem, da ga je hotela spraviti na bojišče. Ta idealna tašča bo policijsko kaznovana.

Brzojavna poročila.

— **Novo vladno naredbe.** Dunaj, 23. oktobra. (Kor. urad.) »Wiener Zeitung« priobčuje te le naredbe:

Naredbo z dne 16. oktobra glede ukrepov v pravni in gospodarski stroki povodom vojnih dogodkov. V § 1. se vlada pooblašča izdajati odredbe in naredbe pravne ali gospodarske vrste o postopanju z inozemci in z inozemskimi podjetji in ukretni vse potrebno, da se prepreči neposredne ali posredne izvršitve dajatev na sovražno inozemstvo. Po § 3. se uveljavlja cesarska naredba z dnevom razglasitve. Končno so izšle naredbe glede prepovedi izplačil Angliji in Franciji in glede nadzorstva inozemskih podjetij.

Dunaj, 23. oktobra. (Kor. urad.) »Wiener Zeitung« priobčuje naredbo glede omejitve službene dobe v lekarnah za doktorje in naredbo, s katero se dopolnjuje, oziroma spremeni ministrska naredba glede prepovedi izvoza in uvoza gotovih predmetov.

BOJ PRI NIEUPORTU.

Amsterdam, 22. oktobra. (Kor. urad.) »Telegraph« javlja iz Sluysa: Med Ostendom in Nieuportom se vrši ljut artilerijski boj. Nemci streljajo iz Maria Kerke in iz Middel Kerke, Francozi iz Nieuporta in Angleži z morja sem čez peščine. Iz Ostenda je videti angleške vojne ladje na višini ostendski in nieuportske. Angleški avijatiki opazujejo sovražne pozicije.

— **Nove aretacije Avstrijcev in Nemcev** na Angleškem.

London, 22. oktobra. (Kor. ur.) Policija je aretirala 120 Avstrijcev in Nemcev ter jih spravila v vojaško taborišče. — Iz mesta Brixtona so se morali izseliti vsi avstrijski in nemški državljani. Angleška podjetja odpuščajo svoje nemške in avstrijske nameščenice.

— **Vojno zasedanje pruskega deželnega zbora.**

Berlin, 22. oktobra. (Kor. urad.) Pruski deželni zbor se je danes sestel ter odobril predlogo o kreditu poldruge milijarde in o spremembi razstailnega zakona. Mnogi poslanci, ki se nahajajo v armadi in so dobili dopust, da se udeležijo seje, so prišli v vojaških uniformah. Minister Delbrück je utemeljeval kreditno predlogo, poudarjajoč, da mora država izdatno pomagati prebivalstvu upoštevene Vzhodne Prusije in da je prva dolžnost vseh, ki so ostali doma, skrbeti za to, da svojci pod orožjem se nahajajočih vojakov ne bodo trpeli pomanjkanja. »Vsakdo ve« — je končal minister med burnim odobravanjem — da ne odložimo orožja prej, predno ne izvojimo popolne zmage, ki nam prinese trajni mir; vsakdo vé, da imamo moči in sredstev, da vztrajamo v boju tako dolgo, dokler ne zmagamo.«

Med burnimi klici armadi in cesarju so bile predloge sprejete, na kar se je zbornica odgodila do 5. februarja 1915.

Tudi v pruski gosposki zbornici so se vršile velike manifestacije za zmago nemškega orožja.

Nemški državni zbor.

Berolin, 22. oktobra. (Kor. urad.) »Wolffov urad« poroča: Kakor se zatrjuje se bo sestel nemški državni zbor začetkom decembra h kratkemu zasedanju.

Nemško vojno posojilo.

Berolin, 21. oktobra. (Kor. urad.) Vplačevanja na vojna posojila so presešla že 3 milijarde.

Poštni promet v vzhodni Prusiji.

Berolin, 22. oktobra. (Kor. urad.) »Norddeutsche allgemeine Zeitung« piše: V vzhodni Prusiji je ves poštni promet zopet v veljavi. Samo za nekatere obmejne kraje v okraju Gumbinen obstojajo sedaj še izjeme.

— **Poskušen umor nemškega konzula** v Telnisu.

Carigrad, 21. oktobra. (Kor. ur.) Glasom poročil turških listov je poskusil pred par dnevi neki Ru, usmrtili nemškega konzula v Telnisu. Od onega dne je nemški konzul bolan in se nahaja pod zaščito konzula Zedinjenih držav. Rusi so v Urmihi raztrgali avstro - ogrsko in nemško zastavo.

Romunski kabinet.

Bukarešta, 22. oktobra. (Kor. urad.) Kralj Ferdinand ni sprejel po smrti kralja Karla od ministrskega predsednika Bratiana ponudene mu demisijske kabinete.

Vellkanski požar na Borneo.

London, 23. oktobra. (Kor. ur.) Na zapadu otoka Borneo divjajo veliki požari. Gosti oblaki dima prečajo paroplovbo med Javo in Singaporo. Parnik Džemahi se je po vsej priliki v ožini Bangka izgubil.

Današnji list vsega 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnica in tisk »Narodna tiskarna«.

Umor prestolonaslednika pred sodiščem v Sarajevu.

Pri obravnavi dne 22. t. m. je bila zopet zaslišana dolga vrsta prič, ki pa niso nič bistveno važnega in nič novega izpovedale. Prečitana so bila potem mesta iz neke knjige »Narodne obrane«, iz katere knjige izhaja, da je srbsko društvo »Prosvjeta« v Sarajevu vodilo za »Narodno obrano« boj v Bosni in v Hercegovini. Namenom »Narodne obrane« so tudi služile gospodarske zadruge, bralna društva in protialkoholna društva. »Narodna obrana« je združila tudi vse srbske Sokole, kateri zvezi je v Bosni in v Hercegovini pridalo 22 sokolskih društev, poleg teh pa še nekaj društev iz Dalmacije. Iz protokola izvedencev glede bomb se dožene, da gre za ročne granate, ki se rabijo v srbski armadi in ki so iste

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Meteorološko poročilo.

Vilna nad morjem 300-2 Srednji vršni tlak 736 mm

dat.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22.	2. pop.	734.9	15.8	brezvetr.	iasno
9. zv.	736.3	10.8	„	„	pol. oblač.
23.	7. zj.	736.7	5.3	sl. jzah.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 11.7°, norm. 9.3° Padavina v 24 urah mm 0.0.

Kupim dobro ohranjen krojaški šivalni stroj.

Naslov se izve v upravn. »Slov. Naroda«.

tapetnik dobi delo

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Urarski pomočnik

starejši in jako spreten, se takoj sprejme pri 3589
SOMNITZ, Sv. Petra cesta 18.

Gospodična

se takoj sprejme za trgovino z meš. blagom. Znati mora dobro prodajati in biti zmožna navadnega knjigovodstva v nemškem jeziku. — Umetni mlin WEISS BELA, Belatince, Ogrsko. 3595

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani.

(Kongresni trg št. 2) s pravico javnosti.

Sprejemno naznanilo.

Dvorazredna trgovska šola za dečke.

V pripravljalni razred se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 13 let in so dovršili vsaj štiri razrede ljudske šole.

V I. trgovski letnik se pa sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci, ki so vsaj z zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake srednje ali meščanske šole.

Odhodno izpričevalo šole upravičuje do dveletne aktivne vojaške službe in nadomešča triletno učno dobo v trgovini.

Dvorazredna trgovska šola za deklice.

V I. trgovski letnik za deklice se sprejemajo učence, ki so stare najmanj 14 let in ki so dovršile ali 8. razred ljudske ali 3. razred meščanske ali 4. razred kake srednje šole.

Pripravljalnega razreda na dekliškem oddelku ni. Vpisovanje se bo vršilo v ponedeljek, dne 2. novembra 1914, od 9. do 12. ure dopoldne.

Pri sprejemu imajo prednost sinovi in hčere trgovcev in obrtnikov.

K vpisu naj pridejo učenci oziroma učence v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinesejo seboj **krstni list, zadnje šolske izpričevalo** in 15 K vpisnine ter prispevka k učilom.

Ostala pojasnila daje tudi pisnim putem

Ljubljani, 20. oktobra 1914.

ravnateljstvo.

Za jesensko in zimsko sezono priporoča trvdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonj in franko

Stanovanje

z dveh sob, kopalnico in pritliklinami je oddati s 1. novembrom.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Preda se takoj ceno popolnoma nova za delikatesno trgovino pripravna oprava z dragimi sam spadalobitimi stvarmi. Proizve se v trgovini M. Zupančič, Kolodvorska ulica 8. 3594

blagajna

(165, 0.95, 0.70) nov pisalni stroj, pisalne mize. Stari trg št. 30./I. 3585

Kočijaž

se išče.

Naslov pove iz prijaznosti upravn. »Slov. Naroda«.

Večja tovarna na Kranjskem išče skladiščnega pomočnika

kateri se spozna v rezanem kakor tudi v tesnem blagu ter v prejemanju, kakor oddajanju blaga; ako se spozna kaj pri izdelovanju na žagi, ima prednost. 3571

Ponudbe se prosijo na upravn. »Slov. Naroda« pod „št. 350/3571“.

Njivo

na Ljubljanskem polju

kat. št. 250, med limtovarno in Kolinsko tovarno ležečo, 6 oralov, 97 □ sežnov obsežno, dam od 1. februarja 1915 naprej v najem za letnih 300 kron, izplačevnih letno vnaprej. — Rajko Arč, c. kr. poštni blaginik v p. Hilsorjeva ulica št. 7/III. 3592

Gostilna Pavel Turk

Ljubljana, Streliška ulica 20

vsako nedeljo

domače

jetrne, krvave in mesene

klobase

A. DRAME

modna trgovina

Novo mesto

v ljudno priporoča

krasno izbire modernih

damskih klobukov

najnovejše dunajske modele, kerne in nakit. Vedno v zalogi vsi modni predmeti, najtinejše volnene zimsko blago. 3598

2% Rdečemu križu.

Vizitnice v elegantni obliki priporoča Narodna tiskarna.

Ad 75/Mob.

3599

Razglas

glede omejitve klanja telet.

V smislu odredbe c. kr. deželne vlade z dne 20. oktobra 1914, šte. 30.601, daje podpisani mestni magistrat javno na znanje, da je klanje telet, ki še niso šest mesecev stara, dopuščeno samo s posebnim dovoljenjem uradnih organov. Manj kakor 6 mesecev stara teleta se bodo smela klati samo, če niso sposobna za rejo, če ni zanje prostora ali krme ali če je lastnik v takih gospodarskih razmerah, da je klanje zanj potrebno.

Stranke, ki hočejo klati teleta pod 6 mesecev stara, se morajo pri vstopu v mestno klavnico izkazati z uradnimi listki o dovolitvi klanja, ki so jih dobili posestniki v zakol namenjenih telet.

Dovoljenja za klanje telet se bodo izdajala za mesto Ljubljano in Spodnje Šiško na magistratu (tržno nadzorništvo), za Barje pa pri g. Fr. Črnagoju, mestnem nadučitelju in okrajnem načelniku na Karolinski zemlji.

Prestopki te naredbe se bodo kaznovali z denarno globo do K 500, event. zaporom do enega meseca.

Odredba stopi z dnem razglasitve v veljavo.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 21. oktobra 1914.

Proti

nalezzenju

se moramo sedaj varovati tembolj, ker sedaj nalezljive bolezni na pr. škrlatinka, ošpice, koze, kolera, tifus nastopajo z zvišano močjo, zato

rabite

povsod, kjer se pojavijo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki ga morajo imeti pri vsaki hiši. Najprijetnejše razkužilo sedanjosti je nesporno

LYSOFORM

ki se brez vonja, nestrupen in ceno dobi v vsaki lekarni in drogeriji po 80 v Učinek Lysoforma je točen in zanesljiv, zato ga zdravniki priporočajo za razkuževanje pri bolniški postelji, za izmivanje ran, oteklin, za antiseptične obveze in za irigacijo.

Lysoformovo milo

je voljno toaletno milo, ki obsega 1% Lysoforma in učinkuje antiseptično in se lahko rabi za najbolj občutljivo kožo. Dela kožo mehko in voljno. Rabili boste zato zanaprej to izvrstno milo, samo navidez drago, v rabi pa jako varčno, ker milo dolgo traja.

Komad stane 1 krono.

Lysoform s poprovo meto

je močno antiseptična ustna voda, ki takoj in zanesljivo odstrani duh iz ust ter zobe beli in konzervira. Tudi pri katarih v vratu, kašlju in nahodu ga po zdravniški odredbi lahko rabite za grganje. Nekaj kapljic zadostuje na kozarcu vode. Originalna steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom »Zdravje in desinfekcija« pošlje na željo, gratis in franko kemik HUBMANN, Dunaj. XX., Petraschgasse 4.

Prodajalni oklic.

Naznanja se, da

se takoj prodaja

v Prelogah blizu kolodvora Rožni dol - Pribišje, železnice Rudolfovo-Metilka - deželna meja ob okrajni cesti Rudolfovo-Semč stojče

poslopje

ki se je postavilo leta 1912 za gradbeno vodstvo semiškega predora, s postransko stavbo in malim vrtom vred.

Poslopje je zgrajeno z lesenim ogrodjem po sistemu »hygiea«, ki združuje popolnoma toploto in zvok in ima v pritličju 6 sob, od katerih je ena opravljena, kopeli, kuhinjo in postranske prostore, v podstrešju pa kuhinjo in dva kabineta.

Napravljen je strelovod, pri hiši se nahaja vodnjak, kamor se steka strešna voda.

Opozarja se, da je mogoče razstaviti poslopje in ga na novo postaviti kje drugje.

Načrti so na vpogled pri c. kr. žel. gradbenem vodstvu v Rudolfovo v uradnem času, kjer se lahko tudi dogovori za ogled na licu mesta.

Ponudbe naj se dopošljejo frankirano najkasneje

do 15. novembra 1914, opoldne

c. kr. žel. gradbenemu vodstvu v Rudolfovo, ali vložijo osebno.

Sprejem ponudbe je odvisen od odobritve od strani c. kr. žel. gradbenega ravnatelja na Dunaju.

Vse prenosnine plača kupec.

3584

Rudolfovo, dne 24. oktobra 1914.

C. kr. žel. gradbeno vodstvo

Th. Optiz

Ostanki

krasnega novega zimskega blaga : za obleke se došli na zalogo. : Ostanki prodajajo se vsako sredo in soboto za skoro polovico : cene na zalogi pri podjetju :

„Hermes“

bratov Vokač v Ljubljani v Selenburgovi ulici šte. 5

v prvem nadstropju nasproti pošte.

Ostanke pošiljamo s pošto vsaki dan takoj ko dobimo naročilo.

Naslov za pisma zadostuje

3345

Podjetje zveznih tkanin „HERMES“, Ljubljana II/5.

Zahvalite novi ceni od ostankov. Zahvalite novi ceni od ostankov.